

Naročnina listu: Celo leto 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
radi ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravištvu sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštšina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravištvstvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.

Nezaprite reklamacije so pošlino prosta.
Telefon interurban št. 115.

96. stev.

Maribor, dne 20. avgusta 1924.

Letnik XVI.

Odgoditev parlamenta.

Ko so se po izglasovanju vladne deklaracije seje parlamenta za nekaj časa odgodile, so začeli vpiti nasprotniki sedanjega režima, posebno pa Pribečevići demokrati v držno-cinčnem tonu, da je ta odgoditev sej teptanje parlamentarizma in da si vlada ne upa nastopiti in delati pred narodnimi poslanci. Ne glede na to, da tako vprijejo sedaj oni, ki so brez večine hoteli odgoditi parlament kar do 20. oktobra ter tako izvajati slabo prikrito diktaturo, je treba sedanjio odgoditev parlamenta osveteliti še od druge strani.

Najprej se vidi, da leži krivda in vzrok te odgoditve na prejšnjem režimu. Ta režim je namreč treba likvidirati in v to svrbo mora nova vlada pripraviti najnujnejše zakonske predloge, da stopi z njimi pred parlament in da potem po vseh panogah državne uprave nadomesti strankarstvo z zakonitostjo. V ministrstva prihajajo dnevno od vseh strani države prošnje in predlogi, da se odpravijo te in one krivice in da se zadosti najnujnim potrebam. Marsikaj od tega bo vlada sedaj sama hitro rešila in uredila, za vse skupaj pa mora pripraviti predloge, da jih predloži parlamentu.

Kar se je v pogledu korupcije v dobi prejšnjega režima in še poprej nagromadilo in ugnezdilo že na raznih mestih državne uprave, to se mora tudi temeljito in v kali zatreči in če potrebuje za to vlada nekaj časa in nekaj priprav za parlamentarno nadaljevanje vsega tega, kar ona sama stori, pač ne more biti vzroka, govoriti o njenih pregreških proti parlamentarizmu ali pa dvomiti, da čas za to ne bi bil potreben. Čisto naravno je, da mora vlada, še predno iznese zakon o pobjanju korupcije pred parlament, odkriti glavno korupcijonistično zalogo ter poskrbeti, da glavni korupcijonisti že v zaporu čakajo na zakon, ki jih bo sodil. Svet se mora pri nas prepričati, da ni več šala in da lahko tudi veliki gospodje pridejo v ječo in šele potem bo spodbito mnenje, da je v današnji dobi vsak poštenjak več ali manj neumen.

S pobjanjem korupcije, z odpravljanjem nezakonitosti itd., ima vlada tudi izven parlamenta več kot preveč dela in tako je neumno in predrzo govoriti, da se boji pred parlament, ki ji je vendar dal tako lepo in solidno večino. Da se vladi ni treba bati parlamenta je pa jasno in gotovo tudi iz sledečega vidika: Pristaši prejšnjega režima so vedno trdili, da je nemogoča vlada, ki je sestavljena iz raznih strank z različnimi programi. Hote in ne hote so pa pri tem pozabili na glavno stvar. Prejšnji režim je bil navadno tiranstvo, katero so odobraval samo oni, ki so imeli od njega razne koristi, dočim se je ogromen del naroda mučil in silno vznemirjal pod terorjem. Proti Pašić-Pribečevićem režimu so se pa strnili pristaši tedanje opozicije — sedanje vlade — ter določili za svoj program to, da je treba najprej popraviti krivice, uvesti red in zakonitost in šele potem v normalnih razmerah začeti govoriti tudi o programih. Ta program je več strank poprej družil v opoziciji, danes jih pa družijo na vladi. Razsodnemu človeku je jasno, da je za izvajanje tega programa treba dosti časa in že ob od poprej nagromadeni korupciji, katero bo treba precej časa odpravljati, lahko rečemo, da vlada trdno stoji in da bo še dolgo trdno stala. Celo HRSS je suspendirala svoje programatične zahteve in podpira vlado brez pridržka. S tem je poslednje orožje izbito iz Pribečevićevih rok, ki se je do zadnjega nadal, da mu bo Radič pomagal zrušiti Davidoviča. Radič pa je na vsak način boljši taktik kot pa Pribečević in tako bo vlada še dolgo delala vse to, kar je pristašem prejšnjega režima silno neprijetno.

Položaj se čisto normalno razvija, po izglasovanju deklaracije vlada lahko urejuje administracijo in lahko se računa, da bo v enem mesecu funkcioniral ves aparat ter da bodo v septembarski skupščinski sezi gladiko izglasovani razni nujni zakoni, izvajanju katerih je potrebno in pripravno vse to, kar bo storila vlada sedaj v času odgoditve parlamenta. Ker se 20. oktobra začne novo zasedanje in proračunska razprava, bo skozi tri mesece dovolj prilike tudi za programatične razgovore glede ureditve našega notranjega vprašanja. V prilogi teh razgovorov pa služi vse to, kar dela vlada v pogledu pobjanja korupcije in uvajanja zakonitosti. Pašić in Pribečević lahko še toliko navajata svoje pristaše k hujskanju in širjenju lažljivih vesti. Vse to ne bo zaleglo in bo prav kmalu propadlo ob edinem odgovoru: Hladna kri in pravično delo nove vlade in njenih pristašev, ki bodo v složenem delu proti največjemu zlo za državo in narod: korupciji in nezakonitosti postali gotovo popolnoma sporazumni in složni v programatičnih točkah pri ureditvi države.

Politične beležke.

Kako je gospodarila Pašičeva vlada. Na seji finančnega odbora bo finančni minister dr. Spaho iznesel, da je prejšnja vlada pustila nepravilnih računov za

dobrih 250 milijonov. Za izplačilo te velike svote Pašičeva vlada ni poskrbela kreditov in bo moral sedaj finančni odbor za te stare dolge iskati kritje.

Pred pogodbo s Francijo. Francoski poslanik v Beogradu De Billy se vrne na svoje mesto. Dobil je od francoske vlade nalog, da naj po svoji vrnitvi uredi vprašanje o obisku kralja in kraljice v Parizu. Pri tej priliki naj bi bila podpisana tudi posebna pogodba med Francijo in našo državo, kakor je bila slična pogodba podpisana med čehoslovaško republiko in Francijo. Ta pogodba bi imela povsem obramben značaj.

Pred spremembami v diplomaciji. Beograjski politični krogi so pripravljeni na velike spremembe v diplomatični službi. Tako bo odpoklican in najbrž nekam premeščen poslanik v Rimu Antonijević. Najbolj gotovo se pa pričakuje, da bo moral v najkrajšem času poslanik Spalajković iz Pariza, ker je on najbolj neprimeren za novi politični kurz v Franciji in pri nas doma. Spalajković je bil zaupnik Pašića in Poincaréja, zagrešil je vse polno nepravilnosti in ko sta enkrat padla oba veljaka, katerima je služil, je pač čas tudi za njega.

Posledice rimskega pakta. Pod tem naslovom je prinesla beograjska »Politika« te dni uvodnik, ki obtožuje bivšo Pašičevo vlado, da je sklenila z Italijo tak sporazum, ki daje Italiji politične in gospodarske koristi, nam pa škodo. V članku se navajajo in kritizirajo tudi posamezne točke sklenjene pogodbe.

Pripravljanje budžeta za leto 1925. Po vseh ministrstvih se pripravlja proračun za bodoče leto. Priprave in delo bo končano koncem tega meseca in potem bo proračun predložen narodni skupščini.

Za zboljšanje položaja državnih uslužbencev. Sestavljeno je dvojje komisij, da se izdela predlog za revizijo uradniškega zakona. Ena od teh komisij je v ministrtvu pravosodja, druga pa v ministrtvu financ. Druga komisija je imela že več sej ter je prišla že do zaključkov, kako naj se povišajo dohodki uradnikom nižjih kategorij. Razpravljalo se je tudi glede spremembe uredbe draginskih dodatkov. Komisija v ministrtvu pravde ima čisto tehnični značaj in je že pozvala vse uradniške organizacije, naj predložijo svoje predloge. Dosedaj so še vsi uradniki zahtevali preklic člena 234, ki govori o stabilnosti državnih uslužbencev šele po preteku treh let po sprejetju zakona.

Bosansko kulturno društvo »Narodna uzdanica«. Notranji minister je odobril pravila in osnivanje kulturnega društva bosanskih muslimanov »Narodna uzdanica«, ki stopi na mesto nekdanjega »Gajreta«, katero društvo je propadlo po zaslugi radikalov in malostevilnih muslimanov pristašev in podkupljencev Pašičevega režima.

Po svetu.

Podrobno poročilo, kako so našli truplo umorjenega Matteottija. Pri Verano 30 km od Rima so našli truplo umorjenega socialističnega voditelja Matteottija. Pred kratkem so našli v bližini Scrofano Matteottijevo suknjo. Brata Carotelli, ki sta oba slovita lovca in jima je dobro poznana okolica Rima, sta se podala na svojo pest, da najdeta Matteottija in dobita nagrado, katero je razpisala za najditev socialistična stranka. Dne 16. t. m. sta preiskovala ta dva lovca z dvema psoma gozd pri Verano. Naenkrat sta začela psa letati krog neke jame in cviliti. Lovca sta menila skrajja, da gre za kako divjačino, a ko sta prišla blizu jame, sta zagledala človeški kostnjak. Nekaj kosti je že bilo raztrošenih okrog, kar so napravile lisice. — Luknja, v katero je bil stlačen umorjeni Matteotti, leži skoro tik poleg druge jame, katero uporabljajo ogljarji za žganje oglja. Odprtina luknje, v katero je bil stlačen umorjeni, je dolga samo 75 cm in 20 cm široka. Morilci so skušali luknjo razširiti, pa niso imeli orodja, so pač truplo tako stlačili, da so noge ter glava skupaj. Ne daleč od skeleta so našli tudi žepni robc. Na lice mesta je bila takoj pozvana policijska komisija in voditelji socialistične stranke. Identiteto kostnjaka so ugotovili po zlatem zobu, katerega je imel rajni. V prsih skeleta je še tičal zrjaveli nož. Kostni so zbrali, jih položili v krsto in to prepeljali v mrtvašnico v Riano. Ostanke Matteottija je obiskala že tudi njegova žena.

Londonski mir. Londonska konferenca je bila dolgo časa v veliki nevarnosti, da se razide brez vsakega uspeha. Izza dobrih in sporazumov naklonjenih državljanov so se namreč videle zagrizene poteze francoskega Poincaréja in nemškega Ludendorffa. Po vzoru Poincaréja je večkrat hote in ne hote nastopila francoska delegacija deloma pod pritiskom opozicije v Parizu, deloma pa pod mnenjem, da ima Ludendorff v Nemčiji vendar le glavno glavno besedo. Do prihoda nemških zastopnikov na konferenco je bilo veliko težav, ko so pa Nemci prišli, se je pa vse začelo lepo nagibati v pravo sporazuma. Res je, da je dosežen sporazum še vedno odvisen od glasovanja v francoskem in nemškem parlamentu, a vendar je mnogo upanja, da ob tej priliki

ne bo propadel. Za zmago razuma v nemškem parlamentu govori že to, da Nemci ne bodo zavrnili velike pridobitve londonskega miru, ki obstoji najprej v tem, da preneha v reševanju nemškega in celega evropskega vprašanja prvobesednost Francije in da se za vsako sporno vprašanje otvarja forum, v katerem ima tudi Nemčija svojo besedo in končno, da v določenem času preneha tudi okupacija Poruhaja. Francoski parlament bo moral izbirati med dvojnim: ali je bolje za Francijo, če drvi v svojem stremljenju po nadvladi na kontinentu brezozirno naprej ali pa, če hoče biti deležna vseh dobrin obnovljene zavezniške zveze. Izbira in odločitev ne bi smela biti težka ne v Berlinu in ne v Parizu, a vendar duh Ludendorffa in Poincaréja je še vedno nevaren. Na vsak način je pa konferenca v Londonu prva prava mirovna konferenca. Prvič po vojni se je nekaj sklenilo po vsestranskem pogajanju in sporazumu in Macdonald je upravičeno dejal, da je to prvi korak proti vojno-politični mentaliteti.

Razširjenje sveta Lige narodov. Sekretariat Lige narodov potrjuje vest, da misli Anglija povodom septemberske sezi predložiti povišanje števila rednih in izrednih članov Lige narodov. Pri tem se misli na vstop novih držav, v prvi vrsti Nemčije in Turčije, morebiti pa tudi Rusije v Ligo narodov.

Za odpravo potnih listov in vizuma. Društvu narodov je stavljen predlog, naj se pospeši splošna meddržavna konvencija v svrhu odprave prisilnih potnih listov in vizumov. Načrt vsebuje sledeče točke: 1. Svobodni osební promet državljanov za vse konvencijske države brez potnih listov. 2. Odprava vseh tozadevnih taks. 3. V veljavi ostane možnost izгона neljubih inozemcev in zaštita domačega delavstva pred nezaželjeno konkurenco. 4. Dostop konvencije je prost vsem državam. 5. Državam, ki še konvenciji ne bi pristopile, se dovolijo za protiusluge olajšave. 6. Vsem, državam naj se takoj priporoče ukrepi v svrhu odprave potnih listov.

Kongres katoliške mirovne lige. V soboto se je v Luganu otvoril kongres katoliških mirovnih lig ob zastopstvu 15 narodov. Borovanju predseduje luganski škof. Dolej se je na kongresu razpravljalo o katoliškem tisku. Predlagalo se je ustanovitev velike mednarodne katoliške časnikarske agencije s časnikarsko šolo v Rimu.

Mednarodna interparlamentarna konferenca v Bernu. Ta konferenca se začne te dni in ima na dnevnem redu najprej volitev predsedništva in odbora, potem poročilo funkcionarjev, med referati pa naslednje važne teme: 1. Parlamentarno nadzorstvo zunanje politike. 2. Kolonijalni mandati Zveze narodov. 3. Gospodarska in finančna vprašanja. 4. Program socialne politike. 5. Referat o razoroževanju se je pa tik pred začetkom konferenco vzel z dnevnega reda. O parlamentarni kontroli zunanje politike poročata en Norvežan in en Nemec. Z napetostjo se pričakuje, ali se bo konferenca odločila za tezo kontrolirane in javne zunanje politike, ali pa za dosedanje, mnogim državam lastno tajno diplomacijo. Najbrž ne bo odločitve ne za eno in ne za drugo. V referatu kolonijalnih mandatov Zveze narodov se bodo obravnavali razni slučajji kršitve kolonijalnega prava in staveli predlogi, kako bi se dalo potom Lige narodov postopati v zaštito tega prava, in prebivalstva kolonij. Referat »gospodarski in finančni vprašanja« bo razdeljen na reparacijski problem in na prebivalstva kolonij. Referat »gospodarska in finančna nost. Referat iz socialne politike bo pa obravnaval emigrantsko vprašanje.

Ameriško posojilo Rusiji. V Moskvi se mudi zastopnik ameriških petrolejskih magnatov ter se pogaja z rusko sovjetsko vlado radi posojila. Sovjetska vlada namreč želi posojilo od enega milijona dolarjev za nabavo živeža v pomoč onih pokrajin, katerim letos radi slabe letine preti glad. Za to posojilo bi ruska vlada jamčila s petrolejskimi vreloi v Bakunu.

Iz Slovenije.

Resnica glede nemškega doma v Celju. Nasprotniki sedanje vlade, posebno pa Pribečevići demokratje, ki so prej sami na vladi brezvestno s praznimi obljubami slepili Nemce, se poslužujejo sedaj v svoji gonji proti nam in v netenju nacionalistične mrznje tudi laži, da dobijo Nemci nazaj svoj dom v Celju kot kompenzacijo za podpiranje sedanje vlade. Resnica v zadevi nemškega doma v Celju je pa sledeča: Pravila razpuščenega društva »Deutsches Haus« so določala, da zapade društveno premoženje ob društvenem razidu društvu »Südmark« ali pa v kakem drugem društvu z enako tendenco. Celjski Nemci so v smislu tega določila razpuščenega društva »Deutsches Haus« osnovali novo društvo »Union«, ki naj bi bilo pravni naslednik društva »Deutsches Haus« v Celju. To se je javilo dne 5. julija t. l. mariborskemu velikemu županu. Veliko županstvo pa osnivanje društva »Union« ni dovolilo ter

je vlagateljema dne 26. julija tudi naznanilo s pristavkom, da se lahko na ministrstvo zunanjih zadev rekurzira v 60 dneh. Začetkom tega meseca se je rekurz tudi vložil. Po vlozi tega rekurza je notranje ministrstvo odredilo kuratorju razpuščenega društva »Deutsches Haus« in njegovemu pravnemu zastopniku, naj se glede predaje društvene hiše do nadaljnjih ukrepov ničesar ne ukrene. Sodišča so spoznala kupno pogodbo med društvom »Deutsches Haus« in sedanji lastniki kot neveljavno in vzpostavilo se je prvotno pravno stanje, kot je bilo pred prodajo. Zadeva torej še teče naprej in kar se je storilo, odgovarja popolnoma zakonu in se sploh ni dalo drugače obravnavati.

Desetletnica smrti kanonika dr. Ivanoczyja. Preteklo nedelje so prekmurci Slovenci proslavili desetletnico smrti velikega svojega buditelja dr. Ivanoczyja († 29. 8. 1913). Slavje je bilo vredno in dostojno spominu rajnega prekmurskega boritelja in voditelja. Preko 5000 prekmurskih Slovencev in Slovenk je pohitelo na hrib sv. Benedikta, kjer je rajni dr. Ivanoczy bil rojen in kjer je njegovo truplo pokopano. Zlasti mladina je bila odlično zastopana, da proslavi spomin svojega duševnega očeta. Pred cerkvijo je bil prirejen altar, kjer je imel g. bogojinski župnik Baša slavnostno pridigo. Slovensko sv. mašo je opravil poslanec dr. Hohnjec. Po maši so se udeleženci podali na pokopališče, kjer so deputacije raznih narodnih društev in organizacij položile vence na pokopnikov grob. Ob grobu je imel prisrčen nagovor njegov nekdanji večletni kaplan na Tišini, narodni poslanec Josip Klekl. Po dovršenem cerkvenem opravilu je bila v proslavo pokopnika akademija, na kateri je govoril narodni poslanec dr. Josip Hohnjec, ki se je v imenu SLS in slovenskega ljudstva poklonil spominu velikega narodnega buditelja in voditelja prekmurskih Slovencev, ki je delal v duhu slovenske vzajemnosti ter pripravljaj pot ujedinjenju vseh Slovencev. Govorila sta tudi g. okrajni glavar dr. Lipovšek, ki je poudaril pomen slavja za narodno in državno idejo, ter domači župnik g. Faflik, kateri je pozval ljudstvo, da z obilnimi materijelnimi prispevki omogoči dostojni nagrobni spomenik velikemu prekmurskemu voditelju in ljudskemu dobrotvoru. Nato so prekmurci Orli in Orlice proizvedli z veliko spretnostjo in točnostjo lepo številno prostih vaj, za kar jih je ljudstvo nagradilo z velikim odobravanjem. Beltinsko-črenšovski pevski zbor, ki je pod večšira vodstva g. učitelja Spragerja oskrbel petje med sv. mašo, je pri akademiji prav spretno zapel nekaj lepših pevskih komadov. Splošna sodba o proslavi desetletnice smrti dr. Ivanoczyja je bila: Bila je lepa proslava, častna za g. voditelja, koristna za tiste, ki delajo po svetlobi njegovega vzoru, zlasti za slovensko mladino.

Izjava. Vsled neresničnosti in lažljivih, deloma naravnost hudobnih poročil v liberalnih listih (»Jutro«, »Tabor«) naj o naši strankarski pripadnosti izjavljamo podpisani, da smo že dolgo vrsto let bili, smo tudi danes in hočemo ostati najzvestejši pristaši SLS ter kot taki tudi iskreni prijatelji našega č. g. župnika. — Sv. Jakob v Slov. gor., dne 16. 8. 1924. — Matija Peklar, župan, Rudolf Roškar, Karl Knuples, Anton Santl, Dominik Peklar, Jožef Jarc, Miha Schneider, Plateis Franc.

Sum konjske tatvine. Iz Brezna ob Dravi poročajo: V nedeljo, dne 17. t. m., zjutraj so našli ljudje na polju 1 enovprežni voz, 3 konjske opreme in 2 konja rjave barve. Voznik, ki jih je pustil na polju, se je zjutraj z vlakom odpeljal. Sumi se konjska tatvina. Lastnik se naj oglasi v župnišću v Brezno ob Dravi.

Obesil se je in radovednosti. V Novi vasi pri Mariboru so pred par dnevi našli obešenega 13 letnega sina posestnika Ledineka. Sin Bogomir Ledinek je bil eden najboljših učencev meščanske šole in gotovo je, da je nepričakovano našel smrt v otroški radovednosti. V cirkusu, ki je bil par dni v Mariboru, je videl arhinstinjo, ki si da vrv okrog vratu ter visi visoko v zraku. Fant je pravil baje, da bi rad vedel, kaj je na tem in gotovo je v hlevu tako dolgo na samem poskušal, da se je resnično in ne navidezno obesil.

Nekaj o narodnih izdajicah v Gornji Radgoni. — Precej časa je že preteklo, odkar so se vršile v našem slavem gornjeradgorskem trgu občinske volitve. — Menil sem, da bo katerega brihtnejša glava širša javnost seznanila z marsikaterimi zanimivostmi, ki so se pri teh volitvah godile. Ker pa, kakor se zdi, tega zama pričakujem, naj stori to moje sicer bolj okorno delavsko pero. Tri škrinje so prežale s svojimi odprtimi žreli na volilne kroglice, toda samo prva je nosila svoje staro častito, dobro preizkušeno ime SLS. — Ostali dve sta pa dobile nove vabljive naslove, njuni stranki je postalo starih imen JDS in SKS sram. JDS-anci so krstili svojo stranko na lepo donečo ime »Združene napredno gospodarske stranke«, zastopnik SKS — trgovec Korošec je pa svojo imenoval »domačo gospodarsko stranko«, obe pa sta vse drugo prej kakor gospodarski, kajti obema gre predvsem za polna korita, ki jih občina nudi zlasti pri opekarniških podjetjih, gospodarstvo in dobrobit občine jim je deveta briga. — Napredna gospodarska, katero so z veliko težavo skupaj zimali tukajšnji vsikdar državotvorni sokolski in orjunaški uradniki in učitelji, si je po svojem lastnem zatrdilu na svojih lepkih tleh nadela prevažno nalogo, našemu obmejnemu trgu ohraniti narodno lice. In prav za to so se menda zvezali s tukajšnjimi maloštevilni Nemci, ki so do prevrata s pomočjo takratnega nemško-navadnjenega uradništva in brezznačajnih nemškutarjev kruto gospodovali nad našim domačim slovenskim prebivalstvom. Ob prevratu je nosilec napredne gospodarske liste g. notar Požun od Clotarja Bouvier-ja st. le pod grožnjo orožniške asistence prevzel županske posle tržke občine, sedaj je ravno on s svojimi pristaši Clotarja Bouvier ml. ponudil odborniško in vrhu tega še mesto drugega svetovalca. In tako se JDS-anci — ti biseri Efijski — načemu trga ohraniti

ne narodno, pač pa napredno lice. S tem so pač »opet pokazali, da so vredni učenci velikega narodnjaka dr. Žerjaya, ki nam je na izdajalski način tudi Radgono zapravlil. Če si pri vsem tem drznejšo na svojih lepkih pozivati volilce: Ako hočete, da ostane Gornja Radgona v narodnih rokah, vrzite volilne kroglice v našo škrinjico, smatrajo menda sve svoje volilce za popolne bebe, kakor so dva taka s silo spravili na volišče, da sta jim pomagala rešiti našemu trgu narodno lice. Če bi bili taki ljudje čuvarji naše severne meje, bi bila ista že davno potisnjena čez Dravo. Fej taki inteligenci, ki ima pač narodnost vedno na jeziku, dejanski pa ravna na naravnost nasproti našim narodnim interesom.

Iz naprednega Središča ob Dravi. Od zadnjih občinskih volitev sem postaja naš trg čez dalje bolj in bolj napreden. O resničnosti tega dejstva smo imeli priliko se prepričati v noči od 12. do 13. avgusta, ko se je krog 3. ure zjutraj usula iz zloglasnega Sokolskega doma napredna središka druhal, tuleč in rjoveč po trgu svoj vsakdanji »napredni« zdrav in aufblisks. Med navedenimi »patriotičnimi« vzkliki so se slišale v pristni napredni jugoslovanščini izrečene besede: »Kollegen, naprednjaki, tuhts nur langsam und gewiss«. Gg. središki kolovodje pač lahko ohranijo ta večer v prijetnem spominu, kajti ne zavedajo se, da bodo s to svojo »napredno« metodo naredili ščasoma iz mirnega trga Središča čisto navadno naselbino divjih razgrajčev. — Častitamo!

Orlovska akademija v Št. Vidu na Planini. Krasno je uspela orlovska akademija na Veliko Gospojnico v Društvenem domu v Št. Vidu. Dvorana je bila do zadnjega kotička polna in tako je prav; ne več v gostilno, ampak v Društveni dom. Navdušil nas je brat Lojze Tisel s svojim dobro premišljenim in lepo predavajočim govorom o namenu in načelih Orlov. Dobra je bila telovadba, — na odru se ne da tako dovršeno telovaditi, kot na prostem. Tudi Orlički so že zlezli iz svojih gnezd in pokazali umetnost letanja — telovadbe. Lep utis je napravila alegorična slika: Kralj Matjaž! — Tako je prav, tako se naj mladina razveseljuje in duševno okrepuje in vrli Orli »Št. Vid—Planina« nas še večkrat očarajte s svojim nastopom, ker »k luči, svetlobi. Orel hiti«!

Prostovoljno gasilno društvo Bistrica nad Mariborom je zaradi slabega vremena vrtno veselico preložilo na nedeljo, dne 24. t. m. Vrš se ob vsakem vremenu. Za obilen obisk prosi društvo.

Šmartno ob Paki. V »Jutru« se je neki dopisnik spomnil na mojo malenkost ter pri tem navedel vse moje dosedanje in sedanje poklice. S tem me je pač hotel visoko počastiti. Pozabil pa je pripisati tudi, da sem mežnar. Prosim, da v bodoče tega ne pozabi. Dopisniku se pa tem potom tudi zahvaljujem, da me v tem dopisu ni napadel. Sodeč po tem, kar sem vse zaživil proti njegovi vesti, sem pričakoval pač veliko več. Da je dopisnik zelo »resnicoljuben« to vem že davno. Da je pa tudi velikodušen, to mi je novo. Jaz se bom že skušal poboljšati, kolikor mi bo dopuščala moja slaba narava. Dopisnika pa prosim, da me primerno nadzoruje in posvari. Želim mu, da bi njegova »živina« nikdar ne dobila volčeca in on nikdar urokov ter se belježim udani Franc Klančnik, bivši občinski policaj, mizar, organist, sedaj občinski svetovalec in mežnar.

Izgredi v Zagrebu.

Jugoslovansko sokolstvo je napravilo svoj zlet v Zagreb. Da sokolstvo služi idejam, ki vodijo Pašič—Pribičevićevo družbo, je jasna stvar in iz tega je tudi razumljivo, kak namen je imel ta izlet v Zagreb. Določen je bil še pod prejšnjo Pašič—Pribičevićevo vlado, in bi se bil vršil ne samo kot protihrvatska demonstracija, ampak tudi kot teroristična akcija velikega stila. Pašičeva vlada je pa med tem padla in sokolaški zlet je postal sredstvo sedanje Pašič—Pribičevićeve opozicije. Na zletu so se znašli vsi pristaši teh dveh politikov od orjunccev pa doli do protihrvatsko nahujskanih srbskih seljakov iz Like in Bosne.

Tudi za one, ki ne poznajo političnega ozadja jugosokolstva, mora biti jasno, da je bil ta zlet najmilejše rečeno navadno izzivanje Hrvatov. Ker so orjunci zraven, tam se gotovo izziva in Zagreb ne more sprejeti kot mile goste ljudi, ki so v Pribičevićevi službi že prelivali kri mirnih meščanov. Izletniki so prišli v Zagreb s srbskimi zastavami in poleg klicev na »jugoslovanski Zagreb« se je tudi slišalo: »Doli Hrvat, doli Hrvatska« — Zakaj jugosokoli ne gredo v Beograd in zakaj tam ne kličejo: »Živel jugoslovanski, doli srbski Beograd« — Zakaj kot nosilci jugoslovanske ideje po političnih načrtih spreobračajo samo Hrvate in Slovence ter so tako silno previdni in obzirni proti Srbom, ki so vendar izmed vseh treh najbolj nasprotni prelevitvi v Jugoslavane? Družba, ki se je zbrala na zletu, je raztrgala, poteptala in opljuvala že nešteto hrvatskih in slo-

venskih zastav, srbske pa še nobene in če med Srbi čisto mirno »širi« jugoslovanstvo, zakaj pa potem že več let pri vseh svojih prireditvah med Slovenci in Hrvati izziva, razgraja ter fašistom-orjuncem tudi pomaga ubijati naše ljudi?

Zagreb je sklenil izzivanje ignorirati in hrvatski Sokol je nalašč za čas izleta priredil dirke in tekme izven mesta, da bi publiko pritegnil k sebi ter tako v miru ločil oboja nasprotna tabora. Med ignoriranjem in izzivanjem demonstriranjem so razne razdalje in prehodi in povrh je še slabo vreme držalo preveč ljudi v mestu. Razumljivo je, da hrvatska mladina ni bila mirna, ko je videla razne dobro znane fašistovske pretepeče kot sokolske izletnike in da med izletniki orjunci, najhujskimi Ličani in vsi drugi Pribičevićevi gardisti ničesar niso opustili, kar izziva, je še bolj razumljivo.

Razvneti nasprotniki so se zmerjali in spopadli, a to se mora reči, da je bil od vseh izgredov največji in najbolj organiziran napad jugosokolov na dom hrvatskih Sokolov; šipe doma so razbite in pri raznih manjših spopadih je večina poškodovancev — Hrvatov. Vsi izgredi so pa veliko manjši kot to, kar imajo mnogi udeleženci zleta že na svoji vesti.

Dnevne novice.

Parastos za kraljem Petrom. V nedeljo so se v vseh krajih naše države vršili parastosi za pokojnim kraljem Petrom. Parastosu v Topoli, kjer je pokopan kralj Peter I., je prisostvoval ministrski predsednik Davidovič in skupščinski predsednik Ljuba Jovanović.

Ustoličenje pravoslavnega patrijarha. V Peči se vrši dne 24. t. m. ustoličenje pravoslavnega patrijarha. Tej prireditvi bo v imenu vlade prisostvoval ministrski predsednik Ljuba Davidovič kakor tudi vojni minister Hadžić in prosvetni minister dr. Anton Korošec. Na to slavje so povabljeni tudi vsi bivši ministrski predsedniki in vsi bivši ministri za vere.

Evharistični kongres v Osijeku. Dva dni, 16. in 17. t. m. se je vršil v Osijeku, drugem največjem mestu Hrvatske evharistični kongres, kojega potek je bil sijajen. V Osijeku se je zbrala tolika množica, kot še nikoli od njegovega obstoja; nad 66 tisoč ljudi se je udeležilo kongresa. Že na predvečer so s posebnimi vlaki prihajali udeleženci od vseh strani. Kongresa se je udeležilo mnogo škofov, papeški nuncij, zastopniki vlade, zastopnik Zagreba župan Heinzel itd. Otvoril ga je djakovski škof dr. Aksamović s slovesno službo božjo. Nad 2000 otrok je ob tej priliki prejelo sv. obhajilo. — Nato se je pričel pravi kongres in sicer za Hrvate v gornjem delu mesta v parku, za Nemce v Trdnjavi, za grko-katolike v njihovi cerkvi in še posebej za Madžare, ki so v obilnem številu prihiteli iz sosednje Baranje. Zborovanja so trajala skoro celi dan. Naslednji dan, v nedeljo se je vršila slavnostna procesija, ki se je razvila v uprav triumfalen pohod, saj se je je udeležila množica 60 tisoč ljudi. Vodil jo je papeški nuncij Pellegrinetti ob asistenci vseh navzočih škofov. Za Najsvejšim je korakal minister dr. Korošec, celokupni častniški zbor, uradništvo, za njimi pa nepregledne množice vernikov, pod vodstvom svojih župnikov. Kongres se je končal s papežkim blagoslovom, kojega je podelil nuncij Pellegrinetti.

Za odpravo wranglovstva. Zemljoradniški poslanci Lazič, Moskovljevič in Jovanović so vložili interpelacijo glede bivšega rusko-carističnega generala barona Wrangela in njegove organizacije v naši državi. Wrangel je v našo državo prenesel svojo »vlado«, svojo »armado«, ima svoje »komandante« mest in celo »svojega agenta in poslanika«. To wranglovsko carstvo je nekaj sramotnega in se ne sme trpeti tudi radi tega, ker wranglovska organizacija terorizira vse Ruse, ki so se znašli na našem ozemlju, da ne morejo nazaj domov. Wrangel je svoje agente, bivše oficirje in po večini same germanofile, ki imajo zveze z raznovrstnimi fašisti po svetu, spravil v naše državne urade. Interpelacija zahteva od vlade, da razpusti Wranglove vojaške organizacije ter osvobodi ruske begunce terorja Wrangela in drugih ruskih reakcionarnih elementov.

Revizija dobrovoljskih izkaznic. Ministrstvo za agrarno reformo je izdalo ukaz, da izvrši revizijo vseh dobrovoljskih izkaznic potom katerih so bivši vojni dobrovoljci dobili v Vojvodini zemljo. Znano je, da so se s to delitvijo godile velike prevare ter je mnogo sumljivih tipov potom ponarejenih izkazov došlo do zemlje.

Predlog za novo carinsko tarifo. Na seji gospodarsko-finančnega odseka je referent ministrstva financ referiral o predlogu nove carinske tarife, ki ima za črtane glavne smernice predloga. Po seji je finančni minister dr. Spaho izjavil, da je glede nove carinske tarife med njim in ministrom trgovine popoln sporazum.

Pravo

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najboljšje in najizdatnejše od vseh vrst pralnega mila. Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

Dr. Ikonč na svobodi. Iz pozarevačke kaznilnice je bil te dni na osnovu naredbe ministrstva pravde izpuščen glavni urednik »Republike« dr. Ikonč. Zaprt je bil zaradi tiskovnih deliktov, po prihodu iz ječe pa se je dogajalo, da je bila njegova aretacija protizakonita.

Novi napadi kačakov. Vas Veliko Gasimo na Kosovem polju je napadla večja grupa kačakov, oblečenih deloma v orožniške uniforme. Da bi prebivalstvo izvalili iz vasi, so najprej zažgali požeto in na polju se sušee žito. Ko so ljudje prihiteli gasiti, so jih obsuli s strelji iz pušk, nato pa so vas izropali. Na polju je ubojim seljakom zgorelo okrog 50 tisoč snopov žita.

Mladi gimnastji — nevarni tatovi. Pred kratkim je prišla policija v Kikindi na sled nevarni tatinski družbi, ki se je sestajala iz samih mladoletnih gimnazijcev. Že dalje časa so na silno rafinirane načine kradli po mestu ter postali slednjič pravo strašilo za vse količkaj premožne ljudi. Končno so se izdali s tatvino v gimnazijskem poslopju, kjer so okradli profsorsko biblioteko. Mnogo tatvin so v zaporu priznali; vrednost ukradenih predmetov znaša par milijonov dinarjev.

Jugoslovanski parobrod rešil francoske letalce. — Parobrod »Kostrena«, ki je v jugoslovanski lasti, je na svojem potu skozi Gibraltarsko ožino na odprtem morju rešil posadko francoskega hidroplana. Na letalu se je pokvaril stroj in moralo se je spustiti na gladino. Ker motorja niso mogli popraviti, so čakali 14 ur na to, da zagledajo kako ladjo ter jo pozovejo na pomoč. In v resnici jih je »Kostrena« opazila ter letalce vzela na krov, dočim je morala letalo prepustiti svoji usodi.

Trikratni umor starke. Subotiško okrožno sodišče je začelo te dni razpravo proti mladostnikoma zločincema Lajošu Baroš in njegovi zaročenki Mariški Branjac. Oba obtoženca sta stara komaj vsak po 16 let in sta obdolžena, da sta kriva trojnega umora nad staro Valentinico Čedi, ki je bila krušna mati Mariškina. Lajoš Baroš je staro, da bi dobil poprej v roke njeno premoženje, najprej zastrupil. Ko je starke radi zavitega strupa ulegla, jo je zadavil, nato pa skupno z zaročenko odnesel na podstrešje in jo tamkaj obesil, da bi zglodal: starke je izvršila samoumori. Oba obdolženca priznavata zločin.

Čaruga je že dobil naslednika. Komaj so si ubogi Slavonci nekoliko oddahnili od strahu pred čarugo, že straši njegov naslednik po slavonskih šumah. Okrog Podgrada se letati roparska družba, kateri načeljuje harambaša Grgur. Napravil je v okolici že več predrznih vianov. Enkrat je pa že pri podjetju imel smoto ter bi bil skoraj ujet. Napadel je hišo nekega kmeta v Podgradu; domačini so roparje še pravočasno opazili ter začeli streljati. Tudi iz vasi jim je prišla pomoč in roparji so le z največjo težavo ušli. Ker novi razbojniški vodja ni tako prebrisan, kot je bil Čaruga, nje oporožništvo, da mu bo kmalu kos.

Bogoslovec ubil svojega deda. Blizu Andrijevec v Srbiji so našli v gozdu truplo kmeta Džurdža Brankovića. Preiskava je ugotovila, da ga je ubil njegov vnuk Božidar Ilić, ki študira že tretje leto na pravoslavni bogoslovnici. Svojega deda je ubil radi pohlepa po posestvu, koje bi po dedovi smrti moralo pripasti njemu.

Prvovrstno zdravilo proti revmatizmu. Dasiravno je zdravilo Radio-Balsamica dr. Rahlejeva radi svojega brzega, lahkega in popolnega lečenja revmatizma dobro poznano ne samo v naši državi, ampak tudi v inozemstvu, je pri nas še dovolj bolnikov, ki bolujejo na revmatizmu, pa se jim sedaj nudi prilika, da se popolnoma izlečijo od te bolezni, ker je Radio-Balsamica priznana zdravilo proti vsem vrstam revmatizma, o čemer svedoči svetovnoznane medicinske avtoritete. Zdravilo dr. Rahlejeva je absolutno neškodljivo za srce ter ima to prednost, da zelo brzo deluje, poleg tega pa ne ostavlja nikakih sledov na koži, niti v organizmu. Rumatizem, ki traja že leta, je možno, da se izleči z dvema ali tremi steklenicama tega znamenitega zdravila. Za izdelovanje in prodajo zdravila Radio-Balsamica je otvoril dr. Rahlejev moderen laboratorij v Beogradu, Kosoška ulica 43. 457

Draga moja! Odkar delam po Tvojem nasvetu juho s pomočjo »Juhana«, uživam glede kuhanja največjo zadovoljnost svojega soproga. Imenuje me prvakinjo vseh kuharic! 949

NAVODILA ZA FANTOVSKA MLADINSKA DNEVA V MARIBORU.

Polovična vožnja za vse udeležence fantovskega dne v Mariboru 23. in 24. avgusta t. l. velja od 20. avgusta do vključno 27. avgusta. Vsak udeleženec kupi na domači postaji celo enosmerno karto v Maribor, ki mora biti žigosana z mokrim postajnim žigom. Opozarjamo posebno, da mežigosana karta ne velja za nazaj. V Mariboru je treba dati žigosati tudi izkaznico od pripravljalnega odbora, ki velja obenem z žigosano železniško karto za brezplačno vožnjo domov.

Vozovi, ki hočejo biti v nedeljo v javnem sprevodu, morajo biti zbrani ob 8. zjutraj v Tomšičevem drevoredu pred krčevinsko ljudsko šolo. Vsak tak voz mora biti res okusno okrašen, sicer ne bo pripuščten v sprevid. Z vozov naj se razlega med sprevidom lepo ubrana slovenska fantovska pesem. Umevno je, da ne sme biti na vozeh, kakor sploh v sprevidu, nobene ženske. Naj enkrat naši fantje sami pokažejo, koliko znajo in kaj veljajo. Zato vsi korajžno na noge!

Sprevid bo urejen po orlovskih okrožjih in dekanijah. Vsako okrožje in vsaka dekanija dobita svojo napisno tablo, za katero se uvrste pripadajoči udeleženci. Opozarjamo posebno na točnost in disciplino. Zbirališče za sprevid je v Kermikovih ulici in Tomšičevem drevoredu (bli-

zu glavnega kolodvora) od 8. do 9. zjutraj. Natančnejša navodila bodo dali na licu mesta reditelji.

Iz Maribora.

VELIKANSKI SHOD ŽELEZNIČARJEV.

Prometna zveza, organizacija krščansko-socialnih železničarjev je povabila za sinoči železničarje na javen shod v novo dvorano Gospodarske banke. Dve mali notici v listih sta privabili tako ogromno število udeležencev ne samo iz Maribora, ampak tudi iz drugih krajev ob železnici. Celo Zidani most je bil zastopan. V dvorani, kjer se ni stolov, je bila taka gnječa, da se nisi mogel premakniti. Predprostori, dvorana ter stopnišča in še vrt je bil poln zborovalcev.

Shod je otvoril tajnik JSZ, tovariš Semenčič. Za predsednika shoda je bil izvoljen tovariš Martin Kores, za podpredsednika tovariš Medvešek, za zapisničarja tovariš Mlakar.

Tovariš Beltram poroča o zahtevah železničarjev.

Prvi govornik, tov. Beltram iz Ljubljane, kot delegat osrednje Prometne zveze poroča o najnujnejših zahtevah prometnega osebja. Govornik je v dveurnem govoru zelo stvarno in temeljito tolmačil spomenico, katero pošlje Prometna zveza cele Slovenije g. ministru železnic. Odkrito moramo priznati, da zahteve, ki jih omenja spomenica, niso pretirane. Zborovalci so mojestersko poročilo sprejeli z odobravanjem.

Poslanec Žebot o političnem položaju.

Ko je nastopil kot govornik poslanec Žebot, so ga zborovalci viharno pozdravili. Govornik je v živi besedi in primerno ter poljudno tolmačil veliko politično borbo, ki se je bila zadnje mesece v Beogradu med krivicami in pravico. Železničarji so spremljali govor z vzklikanjem in viharnim odobravanjem. Dobili smo tokrat jasno sliko, kako je Pašičeva in Pribečičeva klika zapravljala milijone, ki so pripadali železničarjem in državnim nastavljenecem. Sedaj vemo, zakaj se je Žerjavova orjuna borila proti nam. Vemo pa tudi, da če ne bi bilo dr. Korošca in slovenske delegacije v Beogradu, ne bi prišlo do preobrata v notranji politiki. Naš dr. Korošec je izdelal veliki načrt, da se je moglo vreči Pašiča in Pribečiča. Borba je bila težka, a zmagali smo.

Splošno presenečenje — tudi med navzočimi socialnimi demokrati — je vzbudilo poročilo, da je edini socialistični poslanec in vodja socialistične stranke, sodrug Divac dne 12. avgusta glasoval proti novi vladi za Pašiča. Zborovalci so klicali »fej«. S tem se je vodja socialnih demokratov izjavil za nadaljevanje vlade nasilja, in krivic po Pašičevem in Pribečičevem vzorcu. Škoda, da ni bilo Bahunja, da bi zvedel, kako je Divac glasoval za staro vlado.

Nato je govornik govoril o nalogah nove vlade. — Glavno njeno načelo je, popraviti krivice, ki jih je prizadejala ljudstvu stara krivična vlada. Težka je ta naloga, a polagoma bo šlo. Govornik je glede prevedbe železničarjev, redukcije in penzioniranja naglasil, da so številnih krivic v tem oziru krivi Žerjavovi denuncijanti (medklici: Škerjanc!), ki so uboge družinske očete denuncirali kar na debelo. Kakor korupcionisti, tako spadajo tudi ti ljudje s črno dušo neusmiljeno na zatožno klop. Gospod minister Sušnik je obljubil, ko je bil v Mariboru, da se hoče pri korekturi železničarskega zakona, pri sestavi pravilnika ozirati na zahteve organizacij.

Poslančeva izvajanja je nebrojna množica železničarjev burno odobraval. Tudi navzoči nasprotniki so morali priznati, da se Prometna zveza res iskreno poteguje za pravice železničarjev.

Zaupnica dr. Korošcu.

Zbor je izrekel zaupnico dr. Korošcu in našim poslancem. Ko se je izrekel imne dr. Korošec, so zborovalci vzklikali in klicali »Živijo Korošec!

K besedi se je oglašilo več zborovalcev. Po njihovih izjavanjih je predsednik po več kot triurnem trajanju zaključil lepi shod z željo, da se še večkrat zberemo k takim posvetovanjem.

Odkritje nagrobnega spomenika dr. K. Verstovšku na njegovem grob, Pobrežje, bo v soboto, 23. t. m. ob 6. zvečer. Spregovorita dr. Anton Jerovšek in dr. K. Capuder. Nagrobni spomenik je umetniško delo v kamnu kiparja Ivana Sojca. Ponazoruje v reliefu mesto Maribor, za katerega današnje slovensko in jugoslovansko last ima rajni dr. K. Verstovšek nesporno zasluge. Nad reliefom širi svoje veje vrba-žalujka, ob vznožju pa v tugi in žalosti sloni slovensko dekle z lovorjevim vencem v roki. Delo samo je že vredno, da si ga človek ogleda in se čudi resni umetniški roki našega domačega umetnika g. Sojca, ki stojbina v znesku 10 D za izposojevanje knjig na dom mu gre v tem oziru vse priznanje. Prijatelje in znance rajnega dr. K. Verstovška vabimo vse, da se udeležijo te pomembne slovesnosti.

Razobešenje zastav ob priliki fantovskega dne. V soboto in nedeljo, 23. in 24. t. m. bo imel Maribor izreden in poseben dan, kakor ga ni še imelo nobeno drugo slovensko mesto. Slovenski fantje praznujejo v njem svoje slavje, nepolitično, namenjeno le versko-nravnim in prostetni obnovi. V nedeljo dopolne nastopijo tudi javno v sprevidu po mestnih ulicah. Mislamo, da je zato umestna prošnja do hišnih posestnikov, da razobesijo ta dneva narodne in državne zastave in pokažejo s tem udeležencem svoje nepristransko gostdubno naklonjenost. Povdarjamo pa, da naj odloča prosti svobodna volja vsakega, kako se hoče ravnati ob ti priliki.

Zasebna prenočišča še rabi pripravljalni odbor za fantovska mladinska dneva. Kdor ima kakšno prenočišče na razpolago, prosimo, da to prijavi v pisarni pripravljalnega odbora, Aleksandrova cesta 6 I, soba št. 5, palača Zadrugne gospodarske banke. Za prenočišča se da določena odškodnina.

Učitelji in učiteljski maturanti zborujejo skupaj z dijaštvom dne 22. t. m. v dvorani Zadrugne banke. Učitelji in učiteljice, vsi na plan! Vabimo prav posebno vse mlade tovariše in tovaršice!

»Vitez« Zagorski pod ključem radi goljufije. Včeraj so zaprli v mestu dobro znanega Zagorskega radi večvrstne goljufije. Možakar, znan kot razgrajč v pijanosti in trdovratni norec v »politiki«, je inseriral po nekaj ljubljanskih listih, da rabi kompanjona v svoji »dobro idoči« posredovalnici za nakup hiš in zemljišč, in naselil mu je neki privatni uradnik, ki je vse svoje prihranke 15.000 din. vložil v njegovo »podjetje«. Siromak je seveda kmalu uvidel, da je naselil goljufa in je stvar naznanil. Nad »vitezom« so se pa isti čas zagnili še drugi temni oblaki. Za nedeljo je namreč priredil kot »šef neodvisne gospodarske stranke« veselico pri Gambrinu in je že več dni poprej prodajal po mariborskih trgovinah vstopnice ter pobiral dobrovoljne prispevke, češ, da je veselica za invalide in sircete. To je bila hkrati že druga evidentna goljufija in Zagorski je moral včeraj v sodniški zapor. Sedaj je vsaj na varnem, ker je zadnji čas že res več kot preveč razgrajal pijan po raznih hotelih od predmestnih gostilnic pa do Velike kavarne, kjer je zadnjič celo magistratnemu uslužbenču, ki pobira nočni davek, grozil, naj se le čuva, ko pride enkrat njegova (Zagorskijeva) »podlaga« na magistrat. Goljufije, radi katerih so ga zaprli, gotovo niso edine. Sploh se je treba čuditi, kako je imel človek samo vsled svojega dolgega jezika in pustolovstva toliko sreče pred postavo. Po mestu kroži dovolj govoric, kako je znal ljudi skubiti na način, ki je vreden kakega prvaka pustolovcev in baje tudi trgovca z »belim blagom«. Ob preobratu je imel ta »vitez« z nekim Einhauserjem »veliko agenturo« v Vetrinjski ulici. V svojih »pisarnah« je nastavljal nekaj tipkaric, ki so tipkale kar tako na slepo, da se je imitiralo poslovanje, ki je bilo sama sleparija. Kompanjon Einhauser je kmalu ušel čez mejo, »viteza« pa ni zagledalo oko postave, ker je tako dobro igral vlogo vsestranskega »Hochstaplerja«.

Smrt slovensko zavedne in skrbne matere. Na dan Velike Gospojnice ob 6. uri zjutraj je zatisnila za vedno oči gospa Katica Zlahtič, soproga tukajšnjega policijskega nadzornika Petra Zlahtič. Bila je slovensko zavedna žena, marljiva gospodinja in ljubeča mati svojih otrok, katere je vzgojila v krščanskem duhu. Pogreb blagopokojnice se je vršil ob ogromni udeležbi občinstva v nedeljo. Velika udeležba pri pogrebu je ravno dokaz njene občne priljubljenosti. Žalujoca rodbina Zlahtič se najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so podarili rajni venci, jo spremljali v tako velikem številu na zadnji poti in prav posebno pa še pevcem.

Nadaljevanje IV. redne seje mestnega občinskega sveta mariborskega se vrši v petek, dne 22. t. m. ob 19. uri v mestni posvetovalnici. Dnevni red: Nadaljevanje dnevnega reda IV. redne seje.

Industrijsko-obrtna razstava v Mariboru. Izpopolnitev razstave. Razstavljalci, ki niso mogli pri otvoritvi svojih predmetov razstaviti (deloma radi slabega vremena, deloma pa tudi radi tega, ker niso imeli predmetov gotovih), so sedaj svo jestojnice že uredili, tako da nudi razstava sedaj obiskovalcu prav lepo sliko. — Popust. Uprava razstave naznanja, da imajo državni nastavljenici, vojski in dijaki 50% popusta pri vstopnini, če se izkažejo s tozadevno legitimacijo. To pa samo od 8. do 18. ure zvečer. — Na veselichem prostoru bodeta svirali dnevno po dve godbi in sicer popoldne in zvečer. Dnevno ples in druge zabave. Vstopnina na veselichni prostor je samo 3 dia.

Vrtnarstvo letošnje razstave v Mariboru. Dasiravno mariborskim vrtnarjem se vsled nedostatnega prostora ni nudila prilika pokazati svojo zmožnost, so vendarle vajenci vrtnarije Jana Jemeca imeli pogum, ter so razstavili na malem razstavnem prostoru na prostem uzorčni vrtni v okusni obliki kot vzorec za večje vrtove vil, sličnih nasadov itd., kar je obiskovalcem zelo ugajalo. Obiskovalec, kateremu pri tem vrtniku ne hote zastoji noga, se zamisli v srečno deveto deželo, kjer se ti brezskrbno smejiijo palčki med rožicami. Vidijo se nadalje tudi skupine razloženih cvetk s kraljevim monogramom, cvetlice v lončkih s krasnim eksemplarom »Asparegusa«, ter razne odrezane cvetlice velikih klinčkov in z orjaškimi bučami v teži čez 50 kg. To že imenovano podjetje, ki je že v prejšnjih razstavah zelo veliko pohvale, in ki je premagalo vse ovire in je vseeno razstavilo kljub malemu prostoru res prav zanimiv vrtni, je tudi letos vse hvale vredno. Zato ga ga priporočamo vsakomur.

Študijska knjižnica je s čitalnico vred do 31. avg. t. l. vsak delavnik od 9. do 12. ure odprta in so knjige lahko tudi listi ob tem času zastoj na razpolago. Pri- študijska v znesku 10 D za izposojevanje knjig na dom ostane veljavna do konca tekočega leta. Dragocene knjige, slovarji, zemljevidi in muzikaliije so na razpolago le za uporabo v čitalnici in se jih tedaj načeloma nikomur ne izposoja. Knjige se izposojajo zgolj na 30 dni. Kdor ne vrne točno v določenem roku in tudi ne zaprosi podaljšanja, plača za vsako knjigo po 10 D posebne pristojbine. To je vodstvo upeljalo redi tega, ker se mnogi izposojevalci niso ozirali prav nič na izposojni rok. Vsem onim, ki na ta ali drug način kršijo knjižnični red, se bo odvzela pravica izposojevanja na dom. — Dalje opozarja študijska knjižnica ljubitelje knjig, da ima v zalogi veliko dublet raznovrstne vsebine, ki jih zamenja z drugimi enakovrstnimi knjigami. Pozadevni seznam si lahko vsakdo ogleda v čitalnici, lahko pa stavi tudi pismene ponudbe.

Tatovi na delu. Pred enim tednom so neznani tatovi odnesli iz hiše Tomaža Robar v Dušanovi ulici 6 že v drugič razno orodje in nekaj obleke v skupni vrednosti 400 D. Sinoči so pa istotam vlomili v barako kolarskega mojstra Čiriča ter odnesli razni meterijal in tam shranjeno tesarsko orodje tesarskega mojstra Klampferja in njegovih pomočnikov. Škoda je precejšnja.

Pričetek šolskega leta 1924—25. Na tukajšnjih osnovnih in meščanskih šolah ter otroških vrtcih se začne redni pouk dne 15. septembra 1924. Vpisovanje se vrši: a) na meščanskih šolah v dobi od 1. do 13. septembra ob času, ki je razviden iz razglašene na šolskih vratih in sicer na deški meščanski šoli v Krekovi ulici, na dekliški meščanski šoli I v Miklošičevi ulici in na dekliški meščanski šoli II v Cankarjevi ulici; b) na deških in dekliških osnovnih šolah dne 10. in 11. septembra od 8. do 12. ure in sicer na deški osnovni šoli I v Razlagovi ulici, na deški osnovni šoli II v Razlagovi ulici, na deški osnovni šoli III na Ruški cesti, na deški osnovni šoli IV v Samostanski ulici, na dekliški osnovni šoli I v Miklošičevi ulici, na dekliški osnovni šoli II na Magdalenskem trgu, na dekliški osnovni šoli III na Zrinjskega trgu in na dekliški osnovni šoli IV v Cankarjevi ulici. Vsi podrobnejši podatki so razvidni iz zadevnega razglašene na šolskih vratih; c) na otroških vrtcih kakor na osnovnih šolah in sicer na otroškem vrtcu I v Razlagovi ulici, na otroškem vrtcu II v Brjavčevi ulici in na otroškem vrtcu III v Valvazorjevi ulici.

Državno žensko učiteljske v Mariboru naznanja, da se bodo po novi ministrski naredbi vršili ponavljalni izpiti v ponedeljek, dne 1. septembra, sprejemni izpiti v višje letnike v petek, dne 5. septembra, v I. letnik v četrtek, dne 11. septembra, vpisovanje v višje letnike pa v petek, dne 12. septembra, vsakokrat ob 8. uri zjutraj. Vse drugo na ožanih deskah.

Odlične športne prireditve. Sijajni potek letošnje pomladanske kolesarske dirke na znanem dirkališču Teznu pri Mariboru je neposredni povod, da se enaka športna prireditev še v večjem obsegu kot jesenske kolesarske dirke dne 7. in 8. septembra ponovi. Dirka, ki bo vsebovala razne tekmovalne točke na kolesih in motornih vozilih, je razpisana po športnih navodilih Saveza ter kot širokopotezno zanišljeno športno podjetje dostopna vsem kolesarjem SHS. Prireditve se vrši pod okriljem mariborskega kolesarskega društva »Edelweiss 1900«, ki uživa v tem pogledu v naših športnih krogih že utemeljen sloves in je pričakovati, da postane jesenska dirka izvanreden športni dogodek. Dirkališče Tezno pri Mariboru je v Sloveniji sploh edini tekmovalni prostor za take prireditve in tudi Zagreb nima enakega Stadion. Te dni se razpošljejo uradni razpisi in vsa društva in klube ter je priporočati vsem športnikom, da se oglašijo k razpisanim tekmam. Posameznikom se ustreže z poštami in dirkalni načrti na dopise pod naslovom: Dirkalni odbor kolesarskega društva »Edelweiss«, športni hotel Halbwild v Mariboru.

Redni občni zbor KMKA »Partizani« se vrši ob priliki mladinske dneva v Mariboru. Ura in lokal se še naznana. — Predsednik.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru opozarja svoje člane na brošuro »Najvažnejše določbe zakona o taksah in pristojbinah«, katero je izdala Zveza trgovskih gremijev. Knjižica je zelo praktična, alfabetično urejena, opremljena s potrebnimi navodili ter se dobi v pisarni trgovskega gremija v Mariboru.

Zobozdravnik dr. F. Kartin, Maribor, Slovenska ulica št. 9, ordinira zopet od 28. avgusta naprej.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem s 1. avgustom t. l. v Razlagovi ulici 23 v Mariboru otvoril stavbo in galanterijsko kleparstvo. Priporočam se častitim odjemalcem, ki jih bom postregel le z dobrim in solidnim delom. Nova naročila in popravila pri stavbah, pleškanje s prvovrstno oljnato barvo, ki varuje pred rjo strešne žlebe, pločevinaste strehe, cerkvene stolpe itd., popravila pločevinaste posode izvršim najceneje in najhitreje. Spoštovanjem Andrej Somrak, kleparski mojster.

Učenca ali praktikanta sprejme veletrgovina s špecerijo Miloš Oset, Maribor, Glavni trg. 478 2—1

Dva dijaka se sprejmeta na stanovanje in hrano. (Glasovir brezplačno na razpolago.) Maribor, Tattenbachova ulica 16 vrata 19. 490 2—1

Nova spalna soba iz orehovega lesa je na prodaj v Krčevini št. 193. Praprotnikova. 487

Mekarna z vsemi pripravami se pod ugodnimi pogoji da v najem. Ponudbe do 15. septembra 1924 sprejema »Zadruga« 485 2—1

Sredi Maribora — med novim mostom in koroško železnico — je na prodaj zemljišče, ki meri 13.863 kv. metrov in se da razdeliti na 17 krasnih stavbišč. Oglasiti se: Maribor, Magdalenski trg 3. 3—1

Ia kovaški premog garantiran, kg od K 2— do 3'20, vedno velika in stalna zaloga. Tudi ves stavbeni material se dobi od sedaj naprej po čudovito znižani ceni pri V. Bratina, Križevci pri Ljutomeru. 484 3—1

Gumbe iz blaga in usnja različnih vrst ter žeblice za tapetnike napravi F. Plankl, Tattenbachova alica 16. 491 2—1

Ia bukovo oglje, dobro žgano, popolnoma suho in vilano ter brez primesi kupuje za takojšnjo in poznejšo dobavo v vagonih dobavah družba Carbonaria, Kočevje. — Ista prevzema vsako količino dobrega blaga ter ga plačuje vedno po najvišjih cenah. Ponudbe prosimo za-eno z navedbo razpoložljive količine, cene in dobavnega roka na naslov: Družba Carbonaria, Kočevje 479 3—1

Gotove moške obleke, perilo za moške in ženske, moške hlače in delavske obleke kakor tudi vse drugo manufakturno blago od najcenejše do najfinejše vrste, nadalje gotove obleke za birmance kupite v trgovini F. Starčič, Maribor Vetrinjska ulica št. 15. 319

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1—L. 107

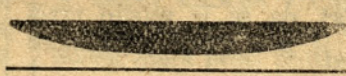
CUNJE

Krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter,

Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovaškimi odpadki in vilitino.

JUHANI

V JUHI IN PRIKUHAH
IZBOLJŠA HRANO
NEPOPIŠNO!

Najcenejše in najuspešnejše

oglašujete

samo potom

Oglasnega zavoda

F. Voršič-a

naslednik,

Maribor, Slomškov trg 16.

Pojasnila brezplačno!

Trgovina

Martin Šumer

≈ Konjice ≈

priporoča veliko izbiro raznega manufakturnega ter drugega blaga po jako ugodnih cenah ter je za došlo sezijo vsakemu dana priložnost, da si pri nakupu oblačila dosti prihrani. 737 50—1

Vsak, kdor hoče kaj kupiti

naj si ogleda cene in prvovrstne izdelke sukna, platna, hlačevine, parhenta, perila nogavic itd. samo v manufakturni trgovini

Ivo Vekjet, Maribor

Solska ulica 4 (blizu stolne cerkve).

Prvovrstno volovsko meso!

Ker sem opustil na aljno mesno dobavo za vojaštvo, sem se odločil, da svojo mesnico v Aleksandrovi cesti tako uredim, da bodem že od ponedeljka naprej prodajal prvovrstno volovsko meso.

Dobilo se bode tud. vedno svinjsko in telečje meso.

Priporoča se p. n. občinstvu in prosi za obilen odzov

Ludovik Vlahovič

J. Neškudla

tvornica cerkvenih paramentov, zastav in orodja

Sv. Petra c. 25 Ljubljana Sv. Petra c. 25

vabi preč. duhovščino, cenjena društva in dr., da si ogledajo bogato razstavo cerkvenih paramentov, od priproste do najfinejše izdelave, cerkvenih in društvenih zastav ter vsega cerkvenega orodja kakor kelihov, ciborijev, monštranc i. t. d.

V češkoslovaškem paviljonu na letošnjem velesejmu v Ljubljani

15. — 25. avgusta 1924.

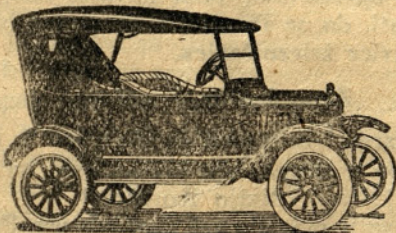

RAZPIS

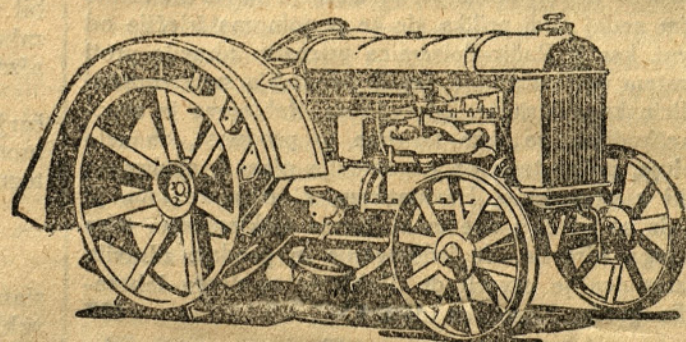
Zaradi smrti organista Antona Strajnsak je razpisana služba mežnarja in organista pri župnijski cerkvi Sv. Rupert nad Laškim. Prednost imajo tisti, ki bi prevzeli tajništvo v dveh občinah, ki sta v župniji. Je stanovanje, gospodarsko poslopje, nekaj zemlje, trojna zbirca ter postranski zaslužki. Prosilci se naj oglašijo pri župnijskem uradu Sv. Rupert nad Laškim. 473 2—1

Ford
THE UNIVERSAL CAR

Dosedaj čez 10 milijonov avtomobilov izdelanih. — Zadnji milijon izgotovljen v 132 dneh. — V sled tega najcenejši avto sveta.

Fordson traktorji.

Univerzalni stroj za poljedelstvo in prevažanje velikih tež. — Pogon s petrolejem. — Letna produkcija 300 000 traktorjev. — Velikega pomena za nar. gospodarstvo.

Zastopstvo: American Import Co. Maribor, Koroška c. 24.

Prva žebljarska in

Plazna žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija)

Žebli za normalne in izločene zidove. Spojke za odre in prape. Spojke za vijake z maticami. Pločevine pločice.

Vsi v rabo strogo

ezoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Telefon Interurban: Podnari 8.

Brzjavke: Zadruga Kropa.

žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje, in splave. Zelezne brane. Zoble za brane. Kljuke za podobne, zid. cevi, žlebe i. t. d. ce. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločevine, kolesa itd. Vijačni čepi. Verige.

Naajoč železni izdelki po vzorcih in rabah najceneje.

ustrovnani ceniki na razpolago!

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.